

Sygn. akt X K 909/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

G., dnia 15 listopada 2018r.

Sąd Rejonowy Gdańsk-Południe w Gdańsku w X Wydziale Karnym

w składzie:

Przewodniczący: SSR Adrianna Kłosowska

Protokolant: apl. sędz. Jakub Zank

bez udziału Prokuratora Rejonowego w Pruszczu Gdańskim

po rozpoznaniu w dniu 15 listopada 2018r. na rozprawie

w sprawie **L. E.**, s. J. i E., ur. (...), PESEL (...)

oskarżonego o to, że:

w okresie od czerwca 2015 roku do 04 kwietnia 2018 roku w miejscowości P. uporczywie uchylał się od wykonania obowiązku alimentacyjnego określonego co do wysokości na mocy postanowienia Sądu Okręgowego w Gdańsku, II Wydział Cywilny Rodzinny w sprawie o sygnaturze akt II C 7519/15 z dnia 25 maja 2015r. oraz wyroku Sadu Okręgowego w Gdańsku II Wydział Cywilny Rodzinny w sprawie o sygnaturze akt II C 7519/15 z dnia 12 stycznia 2016 roku względem swojej córki M. E. (1), powodując tym samym zaległość stanowiącą równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych oraz naraził ją na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych,

- tj. o czyn z art. 209 § 1 i 1a k.k.

orzeka

I. oskarżonego **L. E.** uznaje za winnego popełnienia zarzucanego mu aktem oskarżenia czynu, który kwalifikuje jako występki określony w art. 209 § 1 i 1a k.k. i na podstawie art. 209 § 5 k.k. odstępuje od wymierzenia mu kary wobec uiszczenia w całości zaległych alimentów, uznając, że wina i społeczna szkodliwość czynu za tym przemawiają;

II. na mocy art. 626 § 1 k.p.k., 627 k.p.k. w zw. z art. 616 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 5 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (tekst jednolity Dz. U. z 1983 r. nr 49 poz. 223 z późn. zm.) zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 100 zł (sto złotych) tytułem wydatków oraz kwotę 30 zł (trzydzieści złotych) tytułem opłaty.

Sygn. akt X K 909/18

UZASADNIENIE

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

M. E. (2) ze związku małżeńskiego z L. E. ma córkę M. E. (1), urodzoną (...). W trakcie trwania związku małżeńskiego L. E. był jedynym żywicielem rodziny, M. E. (1) zajmowała się wychowywaniem córki. Na początku 2015 roku L. E. złożył pozew o rozwód i wyprowadził się do swojej nowej partnerki, pozostawiając żonę i córkę bez środków do życia. Dał jej jedynie 50 złotych na zakup rzeczy dla córki. W tym czasie czasami przychodził i zabierał córkę na weekend do siebie.

Dowody: odpis skrócony aktu urodzenia M. E. (1) k. 56; zeznania M. E. (2) k. 23-24, 51

Postanowieniem Sądu Okręgowego w Gdańsku, II Wydział Cywilny Rodzinny w sprawie o sygn. akt II C 519/15 z dnia 25 maja 2015 roku udzielono zabezpieczenia na czas trwania sprawy rozwodowej M. E. (2) i zobowiązano Ł. E. dołożenia na rzecz córki M. E. (1) kwot po 550 złotych miesięcznie, płatnych do dziesiątego dnia każdego miesiąca z góry do rąk M. E. (2). Wyrokiem Sądu Okręgowego w Gdańsku II Wydziału Cywilnego Rodzinnego sygn. akt II C 519/15 z dnia 12 stycznia 2016 roku związek małżeński M. E. (2) i Ł. E. został rozwiązany, a władza rodzicielska nad córką powierzona została matce dziecka, a wobec Ł. E. został orzeczony obowiązek alimentacyjny na rzecz córki w wysokości 550 złotych miesięcznie.

Dowody: postanowienie Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 25.05.2015 r. k. 6; odpis wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 12.01.2016 r. k. 42-42v.

M. E. (2) obecnie mieszka w wynajętym mieszkaniu ze swoim nowym partnerem, z którym ma jeszcze jedno dziecko. Prowadzą wspólne gospodarstwo domowe, jej partner osiąga dochód rzędu około 4000 złotych netto miesięcznie, natomiast M. E. (2) nie pracuje, zajmuje się domem i wychowaniem dzieci. Stałe miesięczne opłaty, które ponoszą to około 1900 złotych.

Dowody: zeznania M. E. (2) k. 23-24, 51

Ł. E. nie wywiązywał się z ciężącego na nim obowiązku alimentacyjnego na rzecz córki. Od czasu, kiedy usłyszał, że M. E. (1) nazywa ojcem obecnego partnera matki nie interesuje się córką, nie uiszczał rat alimentacyjnych, nie utrzymywał kontaktu z dzieckiem. Wobec niewywiązywania się przez Ł. E. z obowiązku alimentacji, wszczęto przeciw niemu postępowanie komornicze Kmp 87/15.

Dowody: zeznania M. E. (2) k. 23-24, 51; zaświadczenie o bezskuteczności egzekucji alimentów k. 4-5v.; zajęcie wynagrodzenia Ł. E. k. 31-32; informacja o stanie egzekucji Kmp 87/15 k. 36; karta rozliczeniowa k. 37-38

M. E. (2) złożyła w MOPS w P. wniosek o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego na M. E. (1). Od dnia 1 lutego 2016 roku przyznano jej świadczenie z funduszu alimentacyjnego na dziecko w kwocie 500 złotych miesięcznie. Gdyby nie pomoc z MOPS, M. E. (2) nie byłaby w stanie zaspokoić potrzeb życiowych dziecka.

Dowody: zeznania M. E. (2) k. 23-24, 51; zaświadczenie z MOPS w P. k. 52; decyzja MOPS w P. k. 2-3; informacja z MOPS w P. k. 13

Ł. E. w ciągu 30 dni od daty pierwszego przesłuchania w niniejszej sprawie uiszczył w całości kwotę zaległych alimentów.

Dowód: potwierdzenie spłaty zaległych alimentów k. 99

Ł. E. ma wykształcenie średnie. Jest rozwiedziony, pozostaje w nieformalnym związku. Posiada czworo dzieci, pozostających na jego utrzymaniu. Pracuje jako kierowca – mechanik w firmie (...), osiągając z tego tytułu dochód 1600 złotych miesięcznie. Nie posiada majątku większej wartości. Nie był dotychczas karany.

Dowody: dane osobo poznawcze k. 74; dane z protokołu przesłuchania k. 67-68; dane o karalności k. 95; wydruki wynagrodzeń Ł. E. k. 56-61, 63-64; umowa o pracę Ł. E. k. 62; wyjaśnienia Ł. E. k. 67-70

Słuchany w charakterze podejrzanego na etapie postępowania przygotowawczego Ł. E. podał, że rozumie treść przedstawionego mu zarzutu i pouczenia, przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu i złożył wyjaśnienia.

Jednocześnie z uwagi na wymóg zwięzłości uzasadnienia wynikający z art. 424 § 1 k.p.k. odstąpiono od cytowania całości wyjaśnień oskarżonej odstępując do wskazanych poniżej kart akt postępowania.

vide: wyjaśnienia Ł. E. k 67-70

Sąd zważył, co następuje:

Prokuratura Rejonowa w Pruszczu Gdańskim skierowała do sądu akt oskarżenia przeciwko Ł. E., oskarżonemu o przestępstwo z art. 209 § 1 i 1a k.k. Po wnikliwej analizie materiału dowodowego, zgromadzonego w toku postępowania przygotowawczego, w szczególności w postaci: zeznań M. E. (2), jak również częściowo wyjaśnień samego oskarżonego, a także odpisów orzeczeń Sądu Okręgowego w Gdańsku, informacji uzyskanych od komornika i z MOPS w P., Sąd doszedł do przekonania, że postawienie Ł. E. w stan oskarżenia jest zasadne.

Ustalając stan faktyczny w sprawie, Sąd oparł się w pierwszym rzędzie na depozycjach byłej żony oskarżonego M. E. (2), która wskazała, że Ł. E. nie wywiązywał się od orzeczonego względem niego obowiązku alimentacyjnego oraz posiadał on z tego tytułu zaległości. Świadek przytoczyła okoliczności sprawy, wskazując na okresy pobierania świadczenia z funduszu alimentacyjnego, co zostało potwierdzone informacją z (...) w P.. Oceniając treść zeznań M. E. (2), Sąd dostrzegł jej sytuację osobistą oraz fakt, że jest była żoną oskarżonego, jednak okoliczności te nie miały wpływu zdaniem Sądu na treść jej zeznań, które były szczerze i opierały się na faktach. Sąd nie dopatrywał się w jej depozycjach uwidocznionych pretensji, czy chęci nadmiernego obwiniania Ł. E.. Dlatego nie znajdując podstaw do podważenia depozycji w/w świadka, przyznał im walor wiarygodności, bowiem ich treść korespondowała z innymi dowodami w sprawie, m.in. treścią orzeczeń sądowych, jak również dokumentami dotyczącymi prowadzonego względem oskarżonego postępowania komorniczego.

Ponadto, Sąd uznał za podstawę ustaleń faktycznych w sprawie dokumenty ujawnione w trybie art. 394 § 1 i 2 k.p.k., art. 393 § 1 i 2 k.p.k., w szczególności w postaci zaświadczeń i kart rozliczeniowych nadesłanych przez komornika, informacji pozyskanych z (...), odpisu wyroku i postanowienia Sądu Okręgowego w Gdańsku, danych osobo poznawczych oskarżonego, danych o karalności, których autentyczność, wiarygodność i rzetelność nie była kwestionowana, a które zostały sporządzone przez upoważnione osoby i podmioty, w zakresie ich kompetencji.

Mając na uwadze powyższe, w ocenie Sądu wyjaśnienia Ł. E. zasługiwały na uznanie, za wyjątkiem kwestii dotyczącej tego, że jego działanie polegające na niewywiązywaniu się z obowiązku alimentacyjnego nie było celowe. Jak wynika bowiem z karty rozliczeniowej w sprawie Kmp 85/15, kwoty tytułem rat alimentacyjnych pozyskane zostały w związku z postępowaniem komorniczym, nie zaś dobrowolnie od Ł. E.. Nadto matka M. E. (1) wskazała, że Ł. E. nie interesował się w żaden sposób córką i nie realizował dobrowolnie swojego obowiązku alimentacyjnego, jak też nie utrzymywał z córką kontaktów.

Chociaż oskarżony nie stawiał się na terminie rozprawy głównej i nie składał wyjaśnień w toku postępowania sądowego, to jednak nie ujmuje to jego wyjaśnieniom złożonym na etapie postępowania przygotowawczego. Wobec tego, że został on powiadomiony o terminie rozprawy prawidłowo, nie usprawiedliwił swojej nieobecności, nie wnosił o nieprzeprowadzenie rozprawy pod jego nieobecność, a jego obecność nie była obowiązkowa, Sąd procesował bez udziału Ł. E. a na mocy art. 389 § 1 k.p.k. wobec niestawiennictwa oskarżonego odczytał wyjaśnienia oskarżonego złożone uprzednio w toku dochodzenia w całości na okoliczność składanych wówczas wyjaśnień.

Na podstawie tak ocenionego materiału dowodowego Sąd uznał, że Ł. E. jest winny zarzuconego mu oskarżeniem czynu. Oskarżony jest zdolny ze względu na wiek do ponoszenia odpowiedzialności karnej, a zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie dostarcza podstaw do przyjęcia, iż w chwili czynu oskarżony był niepoczytalny lub znajdował się w anormalnej sytuacji motywacyjnej. Miał więc oskarżony obiektywną możliwość zachowywania się w sposób zgodny z obowiązującym porządkiem prawnym, czego jednak nie uczynił.

Rozważając kwestię kwalifikacji prawnej czynu, jakiego dopuścił się oskarżony, na wstępie wskazać należy, że w niniejszej sprawie sytuacja prawna w niniejszej sprawie jest o tyle skomplikowana, że oskarżony dopuścił się zarzucanego mu czynu w okresie obowiązywania dwóch stanów prawnych. Ustawą nowelizującą kodeks karny z dnia 23.03.2017 roku ustawodawca wprowadził w art. 209 k.k. istotne zmiany, których celem jest wzmocnienie realizacji

obowiązku opieki przez zaspokojenie potrzeb materialnych osób, które same nie są w stanie ich zaspokoić. Zasadnicze zmiany dotyczą m.in. rezygnacji ze znamienia "uporczywości" uchylania się od obowiązku alimentacyjnego na rzecz wprowadzenia "szywnego" określenia wysokości zaległości alimentacyjnych, przez wskazanie, że ich łączna wysokość ma stanowić równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych albo jeżeli opóźnienie zaległego świadczenia innego niż okresowe wynosi co najmniej 3 miesiące, a także rezygnacji w typie podstawowym art. 209 § 1 k.k. z konieczności wskazania, że uchylanie się od obowiązku alimentacyjnego, musi prowadzić do sytuacji narażenia na niebezpieczeństwo braku zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowej. Okoliczność ta została zarezerwowana dla typu kwalifikowanego z art. 209 § 1a k.k.

Skoro przestępstwo z art. 209 k.k., ma charakter ciągły, zaś okres nie alimentacji określony w zarzucie kończył się w dacie obowiązywania znowelizowanego stanu prawnego, nie ulega wątpliwość, że czyn zarzucany oskarżonemu w niniejszej sprawie należało zakwalifikować według obecnie obowiązującego przepisu art. 209 k.k.

Ł. E. w okresie objętym zarzutem nie uiszczał kwot alimentów, mimo orzeczonego na mocy orzeczenia sądowego obowiązku, pomimo tego, że miał w tym czasie stałą pracę, ani też nie interesował się losem M. E. (1). Miał również niewątpliwie świadomość, że obowiązek taki na nim ciąży. Tym samym spowodował powstanie zaległości w regulowaniu rat alimentacyjnych na okres znacznie dłuższy niż 3 miesiące. Nawet zważywszy na to, że dochody oskarżonego w tym czasie nie były wysokie, to miał on stałą pracę, a jednocześnie wykazał się lekceważącym stosunkiem do swoich obowiązków wobec córki. W żaden sposób nie starał się, chociażby częściowo, wywiązywać się ze swoich zobowiązań, co przejawiało się przede wszystkim w całkowitym braku zainteresowania swoją córką M. E. (1).

Natomiast zakres pojęcia "podstawowe potrzeby życiowe", użytego w art. 209 § 1a k.k., wyznaczają warunki społeczne, poziom rozwoju gospodarczego, technologicznego, stan świadomości społecznej. Im wyższy jest stopień rozwoju społeczeństwa, przeciętny poziom życia, tym większe i bardziej zróżnicowane są potrzeby uznawane powszechnie za podstawowe (wyr. SA we Wrocławiu z 16.3.2016 r., II AKA 7/16, L.). W okolicznościach niniejszej sprawy, gdyby nie świadczenie z funduszu alimentacyjnego, zważając na sytuację majątkową M. E. (2), nie byłaby ona w stanie zaspokoić potrzeb życiowych M. E. (1).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy, zdaniem Sądu, Ł. E. swoim zachowaniem wyczerpał ustawowe znamiona czynu określonego zarówno w art. 209 § 1 k.k., jak i w art. 209 § 1a k.k.

Analizując okoliczności niniejszej sprawy Sąd uznał, że w stosunku do Ł. E. spełnione zostały przesłanki z art. 209 § 5 k.k., zgodnie z którym Sąd odstępuje od wymierzenia kary, jeżeli nie później niż przed upływem 30 dni od dnia pierwszego przesłuchania w charakterze podejrzanego, sprawca przestępstwa określonego w art. 209 § 1a k.k. uiszczył w całości zaległe alimenty, chyba że wina i społeczna szkodliwość czynu przemawiają przeciwko odstąpieniu od wymierzenia kary. Z załączonych do akt niniejszej sprawy dokumentów i informacji od komornika wynika, że Ł. E. w terminie 30 dni od daty przesłuchania w charakterze podejrzanego uiszczył kwotę zaległych rat alimentacyjnych, co potwierdził przedkładając potwierdzenie wpłaty. Wobec powyższego Sąd odstąpił od wymierzenia oskarżonemu kary uznając, iż wina i społeczna szkodliwość czynu się temu nie sprzeciwiają.

Sąd orzekł również w przedmiocie kosztów procesu i na mocy art. 626 § 1 k.p.k., art. 627 k.p.k., art. 5 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (Dz. U. z 1983 r. Nr 49, poz. 223 ze zm.) zasądził od Ł. E. na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe w kwocie 100 złotych tytułem wydatków oraz kwotę 30 złotych tytułem opłaty. Sąd przy rozstrzyganiu tej kwestii kierował się ogólną zasadą sprawiedliwego postępowania, zgodnie z którą każdy, kto przez swoje zawinione zachowanie spowodował wszczęcie postępowania karnego, zobowiązany jest do poniesienia jego kosztów. Oskarżony osiąga stały miesięczny dochód, zatem w ocenie Sądu zobowiązanie go do poniesienia wskazanych, niewysokich kosztów nie będzie stanowiło dla niego nadmiernego obciążenia.

(...)

ZARZĄDZENIE

1) (...)

2) (...)

3) (...)

G., dnia 10 grudnia 2018 r.